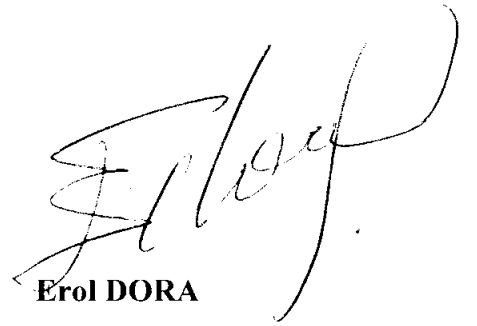

1056
18.12.2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞLANLIĞI'NA

Türkiye’de uzun zamandır var olan ve son zamanlarda görünürlüğü dikkat çekici bir şekilde artan nefret söylemleri gelişmekte ve buna bağlı olarak nefret suçları yaşanmaktadır. Toplum içerisinde farklı kimliklere karşı ötekileştirme, aşağılama, düşmanlık dolu söylemler ve şiddet içeren bu tutumlar çözümsüzlükle sonuçlanmaktadır. Yaşanan bu nefret dolu saldırılar medya, eğitim, siyaset vb. yapılar tarafından da desteklenerek daha büyük sorunlara neden olmaktadır. Farklı kimlikler üzerinde uygulanan nefret söylemi ve nefret suçlarının önlenmesi, hükümetin bu konuda uyguladığı politikaların etkili olup olmadığının araştırılması amacıyla Anayasanın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Erol DORA

Mardin Milletvekili

GEREKÇE:

Türkiye’de son yıllarda nefret söylemi ve nefret suçları toplumsal ve siyasi yaşam içerisinde oldukça sık karşılaşılan sorunlar olarak yer almaktadır.

Nefret söylemi, evrensel düzeyde kabul görmüş bir tanım olmamakla birlikte birçok ülke tarafından bu kavramın kapsamına girebilecek ifadeler yasaklanmıştır. 1997 yılında Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi nefret söylemiyle ilgili kabul ettiği Tavsiye Kararı’nda nefret söylemini; *‘ırkçı nefret, yabancı düşmanlığı, anti-Semitizm ve hoşgörüsüzlüğe dayalı diğer nefret biçimlerini yayan, teşvik eden, savunan ya da haklı gösteren her tür ifade biçimi. Hoşgörüsüzlüğe dayalı nefret, saldırgan milliyetçilik ve etnik merkezîyetçilik, ayrımcılık ve azınlıklara, göçmenlere ve göçmen kökenli kişilere karşı düşmanlık yoluyla ifade edilen hoşgörüsüzlüğü içermektedir.’* şeklinde tanımlamıştır. Nefret suçları ise Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) tarafından *‘Mağdurun, mülkün ya da işlenen bir suçun hedefinin, gerçek veya hissedilen ırk, ulusal ya da etnik köken, dil, renk, din, cinsiyet, yaş, zihinsel ya da fiziksel engellilik, cinsel yönelim veya diğer benzer faktörlere dayalı olarak benzer özellikler taşıyan bir grupta gerçek ya da öyle algılanan bağı, bağlılığı, aidiyeti, desteği ya da üyeliği nedeniyle seçildiği, kişilere veya mala karşı suçları da kapsayacak şekilde işlenen her türlü suçtur.’* ifadeleri ile açıkça tanımlanmıştır.

Nefret söylemi ve bu ifade ile ilişkili olarak işlenen nefret suçları Türkiye tarihi boyunca varlığı bilinen bir gerçektir. 6-7 Eylül olayları ile gayrimüslimlere karşı; Maraş, Çorum, Sivas ve Gazi katliamları ile Alevilere ve tarihsel olarak Ezidilere karşı işlenen dini temelli nefret suçları ile Kürtlere, Ermenilere, Süryanilere, Yahudilere ve Rumlara karşı işlenen etnik temelli nefret suçları geçmişten gelen örneklerdir. Var olan nefret söylemi ve suçlarının hukuki olarak temellendirilmemesi ve bununla bağlantılı olarak faillerinin gerektiği şekilde yargılanmaması günümüzde nefret cinayetlerinin sonlandırılmamasına neden olmuştur. 2006 yılında Trabzon’daki Rahip Santora cinayeti, 2007 yılında Hrant Dink cinayeti ve Malatya’da İncil dağıttıkları gerekçesiyle Zirve Yayınevi çalışanı üç kişinin öldürülmesi, 2008 yılında Ahmet Yıldız’ın eşcinsel olduğunu açıklaması nedeniyle ailesi tarafından öldürülmesi ve Gebze’de Kürt işçilerin komşularını rahatsız ettikleri gerekçesiyle saldırıya uğramaları, Şubat ayında İstanbul’da gerçekleştirilen ‘Hocalı Katliamı Anmaları’ sırasında Ermenilere karşı nefret söylemi içeren pankartların kullanılması ve sloganların atılması, Mart ayında Batman’da Ahmet Türk’e karşı yapılan saldırı en çarpıcı örneklerdir.

Türkiye’de var olan farklı kimliklere yönelik ayrımcı ve düşmanlaştırıcı dil, medya tarafından da üretilmekte ve normalleştirilmektedir. 2010 yılında Sosyal Değişim Derneği’nin ‘Ulusal Basında Nefret Suçları: 10 Yıl 10 Örnek’ çalışmasında Prof.Dr. Yasemin İnceoğlu, medyanın egemen ideolojinin bir aygıtı olarak milliyetçiliği ve ırkçılığı yeniden üretirken toplumsal öfke ve nefret duygularının ötekilere karşı yöneltilmesine neden olduğunu belirtmektedir. Hrant Dink Vakfı 2012 yılına ait ‘Medyada Nefret Söylemi İnceleme Raporu’nda Kürtlere yönelik ayrımcı söylemin Barış ve Demokrasi Partisi (BDP) üzerinden üretildiğini, LGBTT bireylere yönelik nefret söylemlerinde ise eşcinsellik doğrudan “sapıklık/hastalık” olarak tanımlanırken, trans bireylerin ise toplum için bir tehdit unsuru olarak nitelendirildiği belirtilmiştir.

Nefret suçlarını önlemeye ve bu suçları işleyenlerin cezalandırılmasına yönelik ‘Nefret Suçları Yasası’ gündeme gelmiştir. Yasanın bir zorunluluk olduğunu ve acil olarak yapılması gerektiğini düşünen çeşitli sivil toplum örgütleri ve bireyler. Ocak 2012’de ‘Nefret Suçları Yasası İstiyorum’ adıyla bir imza kampanyası başlatmıştır. Uzun zamandır yürütülen bu çalışma Başbakan Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın gündemine dahil olmayı başaramamış ayrıca bu süre zarfında Başbakan Erdoğan tarafından yoğunlukla Kürtler ve Aleviler olmak

üzere toplumdaki farklı kimlikler nefret söylemlerine maruz kalmıştır. Diğer yandan geçtiğimiz ay ‘Müslümanların Masumiyeti’ adlı film Hz. Muhammed’e karşı hakaret edildiği gerekçesiyle İslam dünyasında şiddete varan protestolara neden olmuştur. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, bu konuda *"...insanların kutsallarına, dini inançlarına saldırıların tanzim edilmesi konusunda uluslararası düzenlemelerin yapılması gerekir... ulusal hukukta değerlere, inançlara hakaretin nefret suçu kapsamına alınmasıyla ilgili talimat veriyorum, hemen çalışmasını yapalım. Bu konuda Türkiye dünyaya öncü olacak"* demiştir. Başbakan Erdoğan’ın ‘nefret suçu’ kavramını yalnız İslamiyet’e karşı hakaret içeren sözlerle ilişkilendirerek öznel bir yorum yapmıştır. Yapılacak olan ‘Nefret Suçları Yasası’nın ‘tek din tek millet’ anlayışını korumanın aksine toplumdaki tüm farklılıkları kapsamayı amaçlaması gerekmektedir.

Tüm bu sorunların kapsamında nefret söyleminin toplum içerisinde normalleşerek artması ve nefret suçlarının bireyler ve toplum üzerindeki tehlikeli sonuçları dikkate alınarak var olan sorunun çözümüne yönelik araştırmaların yapılması amacıyla Anayasamızın 98, İçtüzüğümüzün 104 ve 105. maddeleri gereğince Araştırma Komisyonu kurularak araştırılmasını talep ediyoruz.

1. Pervin BULDAN
BDP Iğdır Milletvekili

2. İdris BALUKEN
BDP Bingöl Milletvekili

3. Sırrı SAKIK
BDP Muş Milletvekili

4. Murat BOZLAK
BDP Adana Milletvekili

5. Halil AKSOY
BDP Ağrı Milletvekili

6. Ayla AKAT ATA
BDP Batman Milletvekili

8. Hüsamettin ZENDERLİOĞLU
BDP Bitlis Milletvekili

7. Hasip KAPLAN
BDP Şırnak Milletvekili

9. Emine AYNA
BDP Diyarbakır Milletvekili

10. Nursel AYDOĞAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

11. Altan TAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

12. Adil KURT
BDP Hakkari milletvekili

13. Esat CANAN
BDP Hakkari milletvekili

14. Sırrı Süreyya ÖNDER
BDP İstanbul Milletvekili

15. Sebahat TUNCEL
BDP İstanbul Milletvekili

16. Mülkiye BİRTANE
BDP Kars milletvekili

17.

18. Ertuğrul KÜRKÇÜ
BDP Mersin Milletvekili

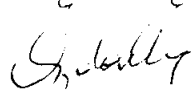
19. Demir ÇELİK
BDP Muş Milletvekili

21. Nazmi GÜR
BDP Van Milletvekili

20. İbrahim BİNİÇİ
BDP Şanlıurfa Milletvekili

22. Özdal ÜÇER
BDP Van Milletvekili